

**UCHWAŁA Nr XVII.118.2020
RADY GMINY BABOSZEWO
z dnia 26 marca 2020 roku**

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020- 2022”.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.) oraz art.179 ust.2 w związku z art.176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.) Rada Gminy Baboszewo uchwała co następuje :

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baboszewo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Stawomir Piotr Goszczycki

UZASADNIENIE

Zgodnie z art.176, pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2019r., poz.1111 z późn.zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny. W myśl art.179 ust.2 w/w ustawy Rada Gminy jest zobowiązana do uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Realizując ten obowiązek przygotowano niniejszy Program.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 konkretyzuje zadania w zakresie przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom społecznym dezorganizującym życie rodziny. Celem realizacji Programu jest wzmocnienie trwałości rodziny poprzez stworzenie jednolitego systemu pomocy dla rodzin z terenu gminy Baboszewo.

Szczególnie istotne dla realizacji założonego celu jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym, wspomagających i wspierających dziecko i rodzinę.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY RADI
Sławomir Piotr Goszczycki

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE BABOSZEWO NA LATA 2020- 2022

Rozdział I

Wprowadzenie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(Dz.U.z 2019r., poz. 1111 z późn.zm) określa zasady i formy pracy oraz pomocy rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz sprawowaniu pieczy zastępczej. Ustawodawca zadanie wspierania rodziny i pieczy zastępczej podzielił na gminę, powiat i samorząd województwa. Do zadań własnych gminy określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy między innymi opracowanie i realizacja 3 – letniego programu wspierania rodziny. Pierwszym i najważniejszym elementem systemu wspierania rodziny jest gmina. Działania gminy powinny być nakierowane na profilaktykę oraz na wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie, tak aby mogła ona poradzić sobie z trudnościami. Celem programu jest przywrócenie zdolności prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach w których powyższy proces uległ zakłóceniu.

Rodzina stanowi najmniejszą po jednostce komórkę społeczną. To ona wyznacza aspiracje i dążenia człowieka, określa wzory i wartości do których należy dążyć. Wpływ rodziny na życie jej członków zarówno dzieci jak i dorosłych jest istotny i trwa przez całe życie.

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem dziecka, która ma obowiązek zaspokoić wszystkie jego potrzeby.

Przede wszystkim powinna umożliwić prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych.

Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny bądź jej dezorganizację istotny wpływ mają czynniki wewnątrzrodzinne jak również czynniki zewnętrzne w szczególności takie jak :

- indywidualne cechy członków rodziny,
- jakość i istota więzi emocjonalnych w rodzinie,
- cele i system wartości małżeństwa,
- warunki ekonomiczne,
- polityka socjalna państwa wobec rodziny,
- przemiany kultury i wykształcenie społeczeństwa,
- procesy uprzemysłowienia.

Pomimo dynamicznych zmian społeczno- ekonomicznych rodzina nadal jest źródłem siły i stanowi podstawę tożsamości każdego człowieka .

W polityce społecznej rodzinie i dziecku poświęca się coraz więcej uwagi. Dzieje się tak, gdyż dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz koncentrować się powinna na ochronie praw, wyrównaniu szans życiowych i rozwojowych poprzez umożliwienie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz pomocy w obliczu ryzyka zagrożeń życiowych.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem

lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, placówkami służby zdrowia, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników o charakterze patologicznym. Długotrwałe oddziaływanie na rodzinę zjawisk patologicznych może ją uczynić dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom wobec swoich członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać problemy i sytuacje kryzysowe. Wsparcie rodziny w takich sytuacjach powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Działania profilaktyczne w rodzinie wspierające dziecko i rodzinę są wskazane zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku gdyby dziecko trafiło do pieczy zastępczej ma na celu doprowadzić do jak najszybszego powrotu dziecka do rodziny.

A zatem Program będzie miał charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

ROZDZIAŁ II

Podstawa prawna :

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r. poz. 1111 z późn.zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r. poz.1507 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz.111).
4. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz.218).
5. Ustawa z dnia 7 września 2007 r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r. poz.670 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U z 2019r. poz. 2277 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz.U. z 2018r. poz.1030 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U.z 2019r. poz.2407 z późn.zm.).
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, „ Za życiem” (Dz.U.z 2019r. poz.473 z późn.zm.).

ROZDZIAŁ III

Charakterystyka środowiska lokalnego i diagnoza

Opracowanie niniejszego Programu poprzedzone zostało diagnozą lokalną rodzin objętych pomocą społeczną oraz innymi systemami wsparcia realizowanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baboszewie oraz inne podmioty działające na rzecz rodziny w latach 2018 – 2019. Gmina Baboszewo położona jest w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego, około 80 km od Warszawy i 10 km od Płońska – siedziby powiatu płońskiego. Zajmuje powierzchnię 162 km. Gminę tworzą 42 sołectwa, w których w 2019 r zamieszkiwało 7976 osób i jest drugą co do wielkości gminą powiatu płońskiego. Gmina Baboszewo to gmina typowo rolnicza z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną, która stale jest rozbudowywana.

Dla potrzeb Programu opracowano niniejszą Kartę Diagnostyczną, która jest punktem wyjścia do

określenia zadań w Gminnym Programie Wspierania Rodziny. Karta Diagnostyczna przedstawia informacje dotyczące liczby mieszkańców gminy, liczby dzieci i młodzieży, liczby dzieci z terenu gminy Baboszewo umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, liczby osób bezrobotnych.

**Tabela 1 .
Karta Diagnostyczna stan na 31.12.2019r.**

	2018 rok	2019 rok
1. Liczba mieszkańców Gminy Baboszewo	7998	7976
1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w tym:	212	203
- liczba osób w tych rodzinach	625	561
2. Liczba rodzin z dziećmi	96	89
- liczba osób w tych rodzinach	448	395
3. Liczba rodzin objętych pracą socjalną	113	79
- liczba osób w tych rodzinach	307	210
1. Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych:	520	473
a) zasiłki rodzinne i dodatki	442	371
- na 1 dziecko	155	128
- na 2 dzieci	178	149
- na 3 dzieci	77	69
- na 4 i więcej dzieci	32	25
- razem dzieci uprawnionych do świadczeń	875	755
b) świadczenia pielęgnacyjne	32	32
c) zasiłki pielęgnacyjne	194	191
d) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	64	56
1. Liczba rodzin uprawnionych do pobierania świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	44	37
- liczba dzieci / osób uprawnionych do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	59	51
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie	1679	1672

Baboszewo		
- liczba dzieci w wieku 0-7 lat	659	670
- liczba dzieci w wieku 8-15 lat	710	701
- liczba dzieci w wieku 16-18 lat	310	301
Liczba dzieci i młodzieży z terenu gminy Baboszewo przebywających w pieczy zastępczej łącznie w 2018 i 2019r	13	11
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej w tym:	9	5
- Dom Dziecka w Płońsku	8	5
- Dom Dziecka w Otwocku	1	0
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej w tym:	4	6
- w rodzinach zastępczych spokrewnionych	4	5
- w rodzinach niezawodowych	0	1
- w rodzinie zawodowej	0	0
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze.	688	902
Liczba uprawnionych dzieci do świadczenia wychowawczego	1117	1509
Liczba osób bezrobotnych – zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w tym:	352	312
z prawem do zasiłku	76	79
Liczba realizowanych Niebieskich Kart przez Zespół Interdyscyplinarny	20	18
Liczba rozpatrzonych wniosków przez GKRPA w Baboszewie	73	75
Liczba skierowanych wniosków do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu.	12	13

Do opracowania powyższej tabeli wykorzystano dane :

- ewidencji ludności Urzędu Gminy Baboszewo,
- sprawozdania roczne z GOPS Baboszewo,
- sprawozdania z PUP w Płońsku.
- sprawozdanie GKRPA w Baboszewie
- sprawozdanie ZI w Baboszewie

Na terenie gminy Baboszewo w 2018 r mieszkało 1679 dzieci w wieku 0-18 lat, co stanowi 20,99% ogółu mieszkańców. W 2019r mieszkało 1672 dzieci w wieku 0-18 lat, co stanowi 20,96 % ogółu mieszkańców .

Ogółem w 2018r na terenie gminy mieszkało 1679 dzieci w wieku 0-18 lat, uprawnionych do

świadczeń rodzinnych i dodatków było 875 dzieci co stanowiło 52,11 % w stosunku do wszystkich dzieci. W 2019 r mieszkało na terenie gminy 1672 dzieci w wieku 0-18 lat, uprawnionych do świadczeń rodzinnych i dodatków było 755 dzieci, co stanowiło 45,16% w stosunku do wszystkich dzieci.

W 2018r rodziny otrzymały wsparcie w formie świadczeń wychowawczych. Z tej formy pomocy skorzystało 688 rodzin, dzieci uprawnionych do świadczenia w grupie wiekowej 0-18 lat było 1117, co stanowiło 66,53% w stosunku do wszystkich dzieci w tej grupie wiekowej. W 2019r dzieci uprawnionych do świadczeń wychowawczych było 1509 dzieci w grupie wiekowej od 0 – 18 lat, co stanowiło 90,25% w stosunku do wszystkich dzieci w tej grupie wiekowej.

W 2018 roku w różnorodnych formach pieczy zastępczej przebywało 13 dzieci co stanowiło 0,77% grupy wiekowej 0-18 lat. W 2019r w różnorodnych formach pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci co stanowiło 0,66% grupy wiekowej 0-18 lat.

Z analizy danych GOPS Baboszewo za 2018r. wynika, że 7,81% mieszkańców korzystało z różnych form pomocy społecznej, natomiast w 2019r z różnych form pomocy społecznej korzystało 7,03 % ogółu mieszkańców.

W Ośrodku oprócz realizowanych form pomocy materialnej udzielano pomocy w formie pracy socjalnej. Pomoc w formie pracy socjalnej- to między innymi poradnictwo w trudnych sprawach życiowych mających na celu wzmocnienie zdolności rodziny do funkcjonowania w społeczeństwie, poszukiwanie dróg rozwiązania wyjścia z trudnej sytuacji. Tą formą pomocy w 2018r objętych było 113 rodzin. W 2019r pracą socjalną objęto 79 rodzin.

Analizując powyższe dane można zauważyć, na przestrzeni 2 lat, tendencję spadkową liczby osób korzystających z różnych form wsparcia realizowanych przez GOPS w Baboszewie. Oznacza to, że sytuacja materialna rodzin stopniowo ulega poprawie. Wpływ na tą sytuację ma malejąca liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP a niewątpliwie wejście w życie, w 2016r ustawy o świadczeniach wychowawczych(500+). W analizowanym okresie, uprawnionych do tego świadczenia, było 66,53% oraz 90,25% dzieci w stosunku do ogólnej liczby dzieci i młodzieży w wieku 0 do 18lat zamieszkujących w gminie Baboszewo.

W 2018r i w 2019r pomocą zostały objęte w szczególności :

- *osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy z prawem i bez prawa do zasiłku,
- *matki samotnie wychowujące dzieci,
- *osoby i rodziny niepełnosprawne,
- *rodziny z dziećmi w tym wielodzietne,
- *kobiety ciężarne i wychowujące dzieci,
- * osoby i rodziny dotknięte przemocą.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej działa Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego weszli przedstawiciele oświaty, policji, sądu, służby zdrowia oraz pracownicy socjalni. Głównym celem Zespołu jest pomoc osobom dotkniętym przemocą. W 2018r do Zespołu wpłynęło 16 Niebieskich Kart oraz kontynuowano 4 „Niebieskie Karty” z poprzedniego okresu, powołano 16 grup roboczych. Grupy robocze odbyły 57 spotkań.

W 2019r do Zespołu wpłynęło 11 Niebieskich Kart oraz kontynuowano 7 z poprzedniego okresu. Powołano 11 grup roboczych. Grupy robocze odbyły 47 posiedzeń i prowadziły prace związane z indywidualnymi przypadkami.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału, dostępność usług daje możliwość w formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 2.
Powody udzielanej pomocy w latach 2018 -2019

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób samotnie gospodarujących i rodzin objętych pomocą			Liczba osób w rodzinach z uwzględnieniem osób samotnie gospodarujących objętych pomocą		
		2018	2019	Różnica (+/-) w stosunku do 2018 roku	2018	2019	Różnica (+/-) w stosunku do 2018 roku
1	Bezrobocie	68	72	-4	271	244	+24
2.	Ubóstwo	20	42	-22	52	78	-26
3.	Długotrwała lub ciężka choroba	68	76	-8	153	169	-16
4.	Niepełnosprawność	63	68	-5	156	157	-1
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego	10	8	+2	43	36	+7
5.1	W tym rodziny niepełne	6	5	+1	43	36	+7
6.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	44	40	+4	248	227	+21
6.1	W tym wielodzietność	39	37	+2	230	219	+11
7.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
8.	Alkoholizm	3	6	-3	10	15	-5
9.	Zdarzenie losowe	12	1	+11	37	3	+34
10.	Bezdomność	2	2	0	3	3	0

Źródło: Dane własne GOPS

Tabela 2. przedstawia najczęściej występujące powody udzielanej pomocy. Niekiedy w jednej rodzinie występowało po kilka powodów np. bezrobocie, wielodzietność, bezradność. W związku z powyższym nie należy ich sumować. Jak wskazują powyższe dane w latach 2018 – 2019 najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc było bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność. Liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego utrzymuje się na podobnym poziomie. Niezaradność opiekuńczo –

wychowawcza traktowana jest przez pomoc społeczną priorytetowo, gdyż dotyczy najsłabszej grupy jaką są dzieci. Bezradność ma niejednokrotnie ścisły związek z innymi problemami tj. bezrobociem, ubóstwem, uzależnieniami.

W celu zapobiegania lub niwelowania zaistnienia takich sytuacji praca wyspecjalizowanej kadry pomocy społecznej wymaga wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Niezbędne jest wsparcie służb i instytucji działających na rzecz rodziny. Jednak najbliższej rodzin, wymagających wsparcia, są pracownicy socjalni i asystent rodziny.

Asystent rodziny przede wszystkim ma pomóc rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem zasobów rodziny, jej mocnych stron i możliwości.

Na podstawie danych ze sprawozdań wynika, że liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w latach 2018-2019 była w zbliżonej liczbie. Tym rodzinom udzielono wsparcia w znacznie szerszym wymiarze, aniżeli pomoc oferowana w formie pracy socjalnej, dodatkowo przydzielono asystenta rodziny.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin w latach 2018-2019, które korzystały ze wsparcia w ramach pracy socjalnej i asystenta rodziny.

Tabela 3

Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych

Rok	Liczba osób/ rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi z diagnozowanymi przez pracowników socjalnych	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny
2018	113	16	10
2019	79	14	11

Źródło: dane własne GOPS Baboszewo

Przedstawiona analiza, wskazuje, że w Gminie Baboszewo istnieje potrzeba wspierania i pomocy rodzinom w związku z ich dysfunkcjonalnością (świadczą o tym liczby osób i rodzin korzystających z różnych form wsparcia) oraz przeżywanymi przez nie sytuacjami kryzysowymi.

Pomoc i wsparcie obejmuje adekwatnie do potrzeb różnorodne działania skierowane do rodziców i dzieci. Powyższa analiza pozwoliła określić jakie są przyczyny problemu. Przyczyny trudności, jakie przeżywają rodziny można podzielić na:

- wewnętrzne, tkwiące w samej rodzinie: choroby, uzależnienia, problemy finansowe, brak stałej pracy, dziedziczenie z pokolenia na pokolenie niewłaściwych wzorców zachowań i sposobów wypełniania ról rodzicielskich, nadmierne oczekiwania rodziców co do roli pomocy instytucji i organizacji, brak chęci korzystania z istniejących form wsparcia.
- instytucjonalne: brak wystarczających środków na zatrudnienie specjalistów, brak instytucji pomocowych w bliskiej odległości od Gminy Baboszewo.

W karcie diagnostycznej wskazano instytucje działające na rzecz rodziny w celu rozwiązania problemu

CELE PROGRAMU

Cel główny :

Głównym celem programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz pomoc w przywróceniu im zdolności do prawidłowego wykonywania tych funkcji co w konsekwencji pozwoli na wychowywanie dzieci w środowisku

rodziny biologicznej .

Cele szczegółowe :

1. Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
2. Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

CEL 1

Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Zadania:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka,
- poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, socjalne, pedagogiczne),
- kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu problemów przemocy w rodzinie,
- kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi,
- praca socjalna z rodziną w kryzysie,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- zapewnienie rodzinie wsparcia poprzez zatrudnienie asystenta rodziny,
- organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny,
- ustanowienie w razie potrzeby i możliwości rodzin wspierających,
- w razie potrzeby opracowanie i wdrożenie programów profilaktyczno – edukacyjnych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom w rodzinach,
- udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych.

CEL 2

Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych

Zadania:

- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, kół zainteresowań,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki, wyprawka szkolna), organizowanie zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach dydaktycznych oraz kulturze, sporcie i rekreacji,
- podejmowanie działań w kierunku zwiększenia na terenie gminy opieki przedszkolnej,
- zapewnienie pomocy dla rodzin z dziećmi w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- objęcie dzieci wsparciem psychologiczno- pedagogicznym w dostępnych placówkach,
- kierowanie dzieci na kolonie i obozy, realizujące programy profilaktyczne przeciwdziałania uzależnieniom,
- objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających,
- organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo -

- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej kryzys,
  - organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach sportowych, edukacyjnych, rekreacyjnych.

CEL 3

Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej

Zadania :

- monitorowanie sytuacji rodzin z których dzieci są w pieczy zastępczej,
- opracowanie z rodziną biologiczną planu pomocy,
- motywowanie rodziców biologicznych do utrzymywania kontaktów z dziećmi z wyjątkiem przypadków, w których Sąd zakazał kontaktowania się,
- udzielanie pomocy rodzinom biologicznym w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie rodziców biologicznych do podjęcia i kontynuowania leczenia od uzależnień,
- angażowanie rodziców biologicznych do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawę dziecka np. wybór szkoły, zawodu, motywowanie do nauki, poprawy zachowania.

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

ROZDZIAŁ V

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ POMOCOWYCH

Tabela Nr. 3

L.p	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy programu/ partnerzy	Termin realizacji
1.	Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemów rodziny i dziecka, • poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, socjalne, pedagogiczne), • kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem GKRPA, • włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie, 	<p>pracownicy socjalni</p> <p>psycholog, pedagog, specjalista terapii uzależnień</p> <p>GOPS, GKRPA, Sąd</p> <p>pracownicy socjalni, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnie</p>	Działania ciągłe 2020-2022

		<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi, praca socjalna z rodziną w kryzysie, prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji - opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie rodzinie w miarę możliwości wsparcia poprzez zatrudnienie asystenta rodziny, organizowanie szkoleń dla asystenta, ustanowienie w razie potrzeby i możliwości rodzin wspierających, w razie potrzeby opracowanie i wdrożenie programów profilaktyczno- edukacyjnych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom w rodzinach, udzielenie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, 	<p>rodzinne, asystent rodziny, rodziny wspierające, Sąd Rodzinny i Nieletnich, kuratorzy zawodowi i społeczni, dziadkowie</p>	
2.	Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych	<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, kół zainteresowań, dożywianie dzieci w szkołach, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki, wyprawka szkolna), organizowanie zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach dydaktycznych oraz kulturze sporcie i rekreacji, podejmowanie działań w kierunku zwiększenia na 	<p>Gmina, Powiat, Szkoły, Świetlica środowiskowa</p> <p>GOPS,</p> <p>Szkoły, Gmina, organizacje pozarządowe</p> <p>Gmina, Placówki</p>	Działania ciągle 2020-2022

		<p>terenie gminy opieki przedszkolnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie pomocy dla rodzin z dziećmi w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, • objęcie dzieci wsparciem psychologiczno – pedagogicznym w dostępnych placówkach, • kierowanie dzieci na kolonie i obozy, realizujące programy profilaktyczne przeciwdziałania uzależnieniom, • objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających, • organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających, • współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, • prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej kryzys, • organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach sportowych, edukacyjnych, rekreacyjnych. 	<p>oświatowe, Przedszkole</p> <p>GOPS</p> <p>Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna, pedagogy szkolni</p> <p>GOPS, PCPR, GKRPA, Parafie, Kuratorium Oświaty</p> <p>GOPS, rodziny wspierające</p> <p>GOPS</p> <p>Gmina, Powiat</p> <p>pracownicy socjalni, asystent rodziny, kuratorzy</p> <p>szkoły, świetlica środowiskowa</p>	
3	<p>Podjęmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie sytuacji rodzin z których dzieci są w pieczy zastępczej, • opracowanie z rodziną biologiczną planu pomocy, • motywowanie rodziców biologicznych do utrzymywania kontaktów z dziećmi z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał kontaktowania się, 	<p>pracownicy socjalni, kuratorzy</p> <p>asystent rodziny , prac socjalni, rodziny wspierające,</p> <p>opiekunowie pieczy zastępczej, rodzina biologiczna</p>	<p>Działania ciągłe 2020-2022</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie pomocy rodzinom biologicznym w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy zarobkowej, • motywowanie rodziców biologicznych do podjęcia i kontynuowania leczenia od uzależnień, • angażowanie rodziców biologicznych do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka np. wybór szkoły, zawodu, motywowanie do nauki, poprawy zachowania. 	<p>pracownicy socjalni, PUP, pracodawcy</p> <p>pracownicy socjalni, kuratorzy, terapeuta, GKRPA</p> <p>pedagog szkolny, wychowawca dziecka, psycholog, opiekunowie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni</p>
--	--	---

Realizowane działania będą prowadzone we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin i dzieci z terenu gm. Baboszewo, zgodnie z bieżącymi potrzebami.

ROZDZIAŁ VI

Czas realizacji programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2020 – 2022.

ROZDZIAŁ VII

Monitoring i ewaluacja programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny koordynowana będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baboszewie.

Monitoring będzie odbywał się na bieżąco, równoległe z realizacją poszczególnych zadań, przy współpracy wszystkich realizatorów. Uzyskane dane umożliwią ocenę stopnia realizacji Programu oraz zasygnalizują nowe kierunki działań niezbędne do skutecznej pomocy rodzinom potrzebującym wsparcia.

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub kontakt z rodzicami biologicznymi, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskami sąsiedzkimi, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie, GOPS w Baboszewie, placówkami oświaty.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych.

Monitoring i ewaluacja będzie prowadzona przez cały okres realizacji programu na bieżąco oraz w ramach rocznych sprawozdań z realizacji programu przekazywanych Radzie Gminy Baboszewo w terminie do 31 marca każdego roku.

ROZDZIAŁ VIII

Realizatorzy i partnerzy Programu

Założenia Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji będą realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty mające kontakt z rodziną i dzieckiem w szczególności :

- Urząd Gminy w Baboszewie,
- GOPS w Baboszewie (pracownicy socjalni, asystent rodziny),
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja ,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich (kuratorzy zawodowi, społeczni),
- Placówki Oświatowe,
- Placówki Służby Zdrowia,
- Świetlica środowiskowa ,
- Organizacje pozarządowe,

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się przede wszystkim dobrem rodziny i dziecka, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Program jest zobowiązaniem samorządu gminy i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz rodziny i dziecka.

ROZDZIAŁ IX

Oczekiwane rezultaty/efekty realizacji Programu

Zakładanym efektem programu jest zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zakłada się następujące rezultaty w związku z funkcjonowaniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 .

1. Wzrost świadomości społecznej mieszkańców gminy Baboszewo dotyczących współczesnych zagrożeń dotykających rodziny.
2. Zwiększenie wrażliwości społecznej na potrzeby rodziny i dziecka.
3. Zahamowanie wzrostu liczby rodzin dysfunkcyjnych.
4. Poprawa sytuacji życiowej rodzin ubogich i dysfunkcyjnych poprzez nabycie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
5. Wzrost kompetencji społecznych i zawodowych członków rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.
6. Poprawa aktywności społecznej rodzin.
7. Kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych rodzin korzystających z usług asystenta rodziny.
8. Wzrost kompetencji pracowników socjalnych w obszarze opieki nad dzieckiem i rodziną.
9. Wzmocnienie współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.
10. Wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Zintegrowane działania mają przyczynić się do minimalizowania negatywnych skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz przyczynić się do poprawy funkcjonowania rodzin, jednocześnie zapobiegając umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ X

Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 Gminy Baboszewo w szczególności są:

- środki własne gminy zaplanowane w budżecie na każdy rok budżetowy,
- dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy,
- dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone,
- dotacje na realizację programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,

Trudno określić wielkość środków na realizację trzyletniego Programu, gdyż zawarte w nich zadania są bardzo szeroko, finansowane z różnych źródeł. Środki finansowe na realizację zadania z zakresu wspierania rodziny będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

ROZDZIAŁ XI

Podsumowanie

Gmina Baboszewo od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Realizacja niniejszego programu jest działaniem przewidzianym na lata 2020 – 2022, odbywać się powinna na zasadach partnerskiej współpracy wszystkich osób, instytucji wspomagających i wspierających rodzinę i dziecko.

PRZEWODNICZĄCY R.RODY

Sławomir Piotr Goszczyński